

3
НЗ4

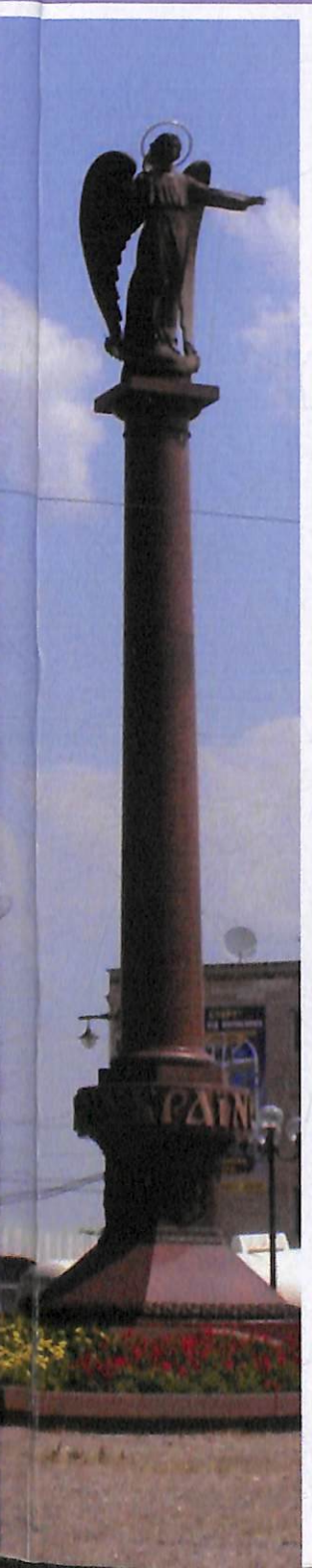
Льотна академія
Національного авіаційного університету

ISSN 2522-1477

НАУКОВИЙ ВІСНИК ЛЬОТНОЇ АКАДЕМІЇ

Серія: Педагогічні науки

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Кропивницький - 2021

3
H34

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЛЬОТНА АКАДЕМІЯ
НАЦІОНАЛЬНОГО АВІАЦІЙНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ISSN 2522-1477

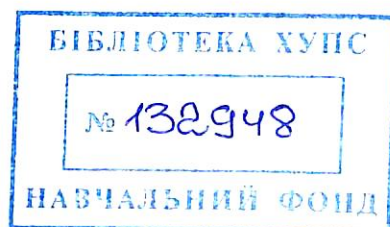
INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

НАУКОВИЙ ВІСНИК ЛЬОТНОЇ АКАДЕМІЇ

Серія: Педагогічні науки

Збірник наукових праць

ВИПУСК 10

Кропивницький
2021

*Збірник наукових праць затверджено
Вченою радою Львівської академії Національного авіаційного університету
(протокол № 9 від 28.08.2021 р.) та
Вченою радою Національного авіаційного університету (протокол № 7 від 30.08.2021 р.)*

*Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації КВ № 22644-12544Р від 26.04.2017 року
Міністерства юстиції України*

*Збірник включено до Переліку наукових фахових видань України категорії «Б»
Наказом МОН України від 02 липня 2020р. № 886*

Збірник реферується Українським реферативним журналом «Джерело» (засновники: Інститут проблем реєстрації інформації Національної академії наук України, Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського), журнал індексується в міжнародній наукометричній базі Index Copernicus (ICV 2019: 86,45) Google Scholar, базі метаданих CrossRef, WorldCat, Research Bible, Fatcat.

Рецензенти:

- Хомич Л. О. – доктор педагогічних наук, професор, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, м. Київ
Марусинець М. М. – доктор педагогічних наук, професор, директор департаменту освіти і науки, молоді та спорту Закарпатської обласної державної адміністрації, м. Ужгород

Науковий вісник Львівської академії. Серія: Педагогічні науки. Збірник наукових праць / Гол. ред. Т. С. Плачинда. Кропивницький: «Поліум», 2021. Вип. 10. – 200 с.

У «Науковому віснику Львівської академії. Серія: Педагогічні науки» зібрано статті авторів, що сприяють вирішенню існуючих проблем професійної підготовки фахівців різних галузей, аналізу зарубіжного досвіду фахової підготовки та застосуванню інноваційних підходів до професійної освіти у контексті євроінтеграції.

Публікації видання адресовано науковцям і практикам у галузі педагогіки. Збірник наукових праць буде корисним студентам, курсантам, магістрантам, аспірантам, докторантам та всім зацікавленим особам.

Редакційна колегія публікує статті у авторській редакції. Автори несуть відповідальність за достовірність інформації, точність фактів, цитат, інших відомостей.

При використанні матеріалів, опублікованих у науковому віснику, збереження авторських прав обов'язкове.

Адреса редакційної колегії: 25005, м. Кропивницький, вул. Добровольського, 4,
тел. 38 (0522) 39-44-34; e-mail: kafedra.kla.nau@ukr.net

**MINISTRY OF SCIENCE AND EDUCATION OF UKRAINE
NATIONAL AVIATION UNIVERSITY
FLIGHT ACADEMY OF NATIONAL AVIATION UNIVERSITY**

ISSN 2522-1477

**INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL**

SCIENTIFIC BULLETIN OF FLIGHT ACADEMY

Section: Pedagogical Sciences

Collection of scientific papers

ISSUE 10

**Kropyvnytskyi
2021**

УДК 378:37.013

DOI 10.33251/2522-1477-2021-10

*Collection of scientific papers is approved by
Academic Board of Flight Academy of National Aviation University
(Protocol № 9 from 28.08.2021) and by
Academic Board of National Aviation University (Protocol № 7 from 30.08.2021)*

*Certificate of state registration
Printed mass media KB № 22644-12544P from 26.04.2017
Ministry of Justice of Ukraine*

*Bulletin is included in Professional Publications List of Ukraine of category "B"
Order of MSE of Ukraine from July, 2, 2020, № 886*

*Bulletin is reviewed by Ukrainian reviewed journal "Dzherelo" (founders: Institute of Information Registration Problems of National Academy of Science of Ukraine, Vernadsky National Library of Ukraine). The journal is indexed in the international scientific databases **Index Copernicus** (ICV 2019: 86,45) **Google Scholar** and **CrossRef**, **WorldCat**, **Research Bible**, **Fatcat metadata database**.*

Referents:

Khomych L.O. – Ivan Ziaziun Institute of Pedagogical and Adult Education, National Academy of Education Sciences of Ukraine, Kyiv

Marusynets M.M. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Director of the Department of Education and Science, Youth and Sports of the Zakarpattia Regional State Administration, Uzhhorod

Scientific Bulletin of Flight Academy. Section: Pedagogical Sciences. Collection of readings / editor-in-chief T.S. Plachynda. Kropyvnytskyi: "Polium", 2021. Issue 10. – 200 p.

"Scientific Bulletin of Flight Academy. Section: Pedagogical Sciences" represents the articles which highlight modern problems of specialists' professional training in different fields, the analysis of foreign experience of professional training and innovative approaches to professional education in the context of European integration.

The scientific publications are addressed to the scientists and practicing professionals in pedagogics. Collection of scientific papers may be useful for students, cadets, Master students, post-graduate students and all concerned.

Editorial board publishes the articles in authorial release. Authors bear responsibility for authenticity of information, accuracy of facts, quotations, other relevant information.

Provision of authors' copyright of the materials published in Scientific Bulletin.

Address of Editorial Board: 25005, Kropyvnytskyi, Str. Dobrovolskogo, 4,
tel. 38 (0522) 39-44-34; e-mail: kafedra.kla.nau@ukr.net

ISSN 2522-1477

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор:

Плачинда Тетяна Степанівна, доктор педагогічних наук, професор, Льотна академія Національного авіаційного університету, Україна

Відповідальний секретар:

Урсол Оксана Володимирівна, кандидат педагогічних наук, Льотна академія Національного авіаційного університету, Україна

Члени редакційної колегії:

Айвазян Едвард Ішханович, доктор педагогічних наук, професор, Єреванський державний університет, Республіка Вірменія

Барановська Лілія Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор, Національний авіаційний університет, Україна

Довга Тетяна Яківна, доктор педагогічних наук, професор, Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, Україна

Дроздова Ірина Петрівна, доктор педагогічних наук, професор, Державний біотехнологічний університет, Україна

Жалтоускас Раймундас (Raimundas Žaltauskas), доктор фізичних наук, доцент, старший науковий співробітник, Університет Vytautas Magnus, Литва

Колотуха Олександр Васильович, доктор географічних наук, доцент, Льотна академія Національного авіаційного університету, Україна

Крижевська Катерина Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент, Льотна академія Національного авіаційного університету, Україна

Лаврентьєва Олена Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор, Університет імені Альфреда Нобеля, Україна

Мельник Юрій Борисович, доктор філософії з освітніх наук, доцент, Науково-дослідний інститут ХОГОКЗ, Харківська обласна громадська організація «Культура Здоров'я», Україна

Пухальська Галина Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент, Льотна академія Національного авіаційного університету, Україна

Рябовол Лілія Тарасівна, доктор педагогічних наук, професор, Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, Україна

Семенюта Марина Фролівна, кандидат фізико-математичних наук, доцент, Льотна академії Національного авіаційного університету, Україна

Скляренко Інна Юріївна, кандидат педагогічних наук, доцент, Державний університет інфраструктури та технологій, Україна

Смирнова Ірина Михайлівна, доктор педагогічних наук, професор, Дунайський інститут Національного університету «Одеська морська академія», Україна

Токарь Євгенія Борисівна, кандидат педагогічних наук, доцент, Льотна академія Національного авіаційного університету, Україна

Файнман Інна Борисівна, кандидат педагогічних наук, доцент, Льотна академія Національного авіаційного університету, Україна

Харадзе Ефемія Мефодіївна, доктор педагогічних наук, доцент, Тбіліський державний університет імені Іване Джавахішвілі, Грузія

Хенк Анастасія, доктор філософії PhD, Бізнес Школа Нурд Університету, Норвегія

EDITORIAL STAFF

Chief Editor:

Plachynda Tetiana, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Flight Academy of National Aviation University, Ukraine

Executive secretary:

Ursol Oksana, Candidate of Pedagogical Sciences, Flight Academy of National Aviation University, Ukraine

Members of Editorial Staff:

Ayvazyan Edvard, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Yerevan State University, Republic of Armenia

Baranovska Liliya, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, National Aviation University, Ukraine

Dovha Tetiana, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University, Ukraine

Drozdova Iryna, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, State Biotechnological University, Ukraine

Žaltauskas Raimundas, Doctor of Physical Sciences and Physics, Associate Professor, Senior Scientific Researcher, Vytautas Magnus University, Lithuania

Kolotukha Oleksandr, Doctor of Geographical Sciences, Associate Professor, Flight Academy of National Aviation University, Ukraine

Kryzhevskaya Kateryna, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Flight Academy of National Aviation University, Ukraine

Lavrentieva Olena, Doctor of pedagogical science, Professor, Alfred Nobel University, Ukraine

Melnyk Yuriy, Doctor of Philosophy in Pedagogy, Associate Professor, Scientific Research Institute KRPOCH, Kharkiv Regional Public Organization "Culture of Health", Ukraine

Pukhalska Galyna, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate professor, Flight Academy of National Aviation University, Ukraine

Ryabovol Liliya, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University, Ukraine

Semeniuta Maryna, Ph.D. in Physico-mathematical sciences, Associate Professor, Flight Academy of National Aviation University, Ukraine

Sklyarenko Inna, Candidate of Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor, State University of Infrastructure and Technologies, Ukraine

Smyrnova Iryna, Doctor of pedagogical science, Professor, National University – Odessa Maritime Academy, Ukraine

Tokar Yevheniia, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Flight Academy of National Aviation University, Ukraine

Fainman Inna, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Flight Academy of National Aviation University, Ukraine

Kharadze Ephemias, Doctor of Pedagogical Sciences, Assistant Professor, Department of Psychology and Educational Sciences, Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Georgia

Henk Anastasiya, PhD, Nord University Business School, Norway

ЗМІСТ

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

БОНДАР О. П., ЗАДОРЖНА О. В., ЯКУНІНА І. Л. Методика прикладного спрямування математики в авіаційному закладі вищої освіти	13
БОНДАР О. П., СЕМЕНЮТА М. Ф. Методика застосування критеріїв Вілкоксона і Манна-Уїтні в педагогічному експерименті	20
КОВАЛЬ М. С., РУДЕНКО Л. А. Підготовка майбутніх менеджерів до професійної комунікативної взаємодії	27
КОЗЛОВСЬКА І. М., СТЕЧКЕВИЧ О. О., ЯКИМОВИЧ Т. Д. Професійна спрямованість як системотвірний чинник підготовки майбутніх фахівців	34
КОЛОТУХА О. В., ОЛЕКСИН М. П. Позааудиторна робота як вагомий чинник професійної підготовки фахівців з активного туризму (на прикладі роботи турклубу «Крила Мандрів» ЛА НАУ)	41
КРАМАРЕНКО В. В. Сутність і структура поняття «інформаційна компетентність майбутніх фахівців з навігації та управління суднами»	47
РЯБОВОЛ Л. Т. Студентоцентроване навчання: поняття, вимоги, шляхи реалізації	55
SURKOV Kostiantyn, SURKOVA Kateryna, LOMAKINA Maryna Problems of flight dispatchers' professional adaptation	64
ЦЮПРИК А. Я. Інтерактивне навчання в контексті самостійної діяльності студентів закладів вищої освіти	70

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

AVETISYAN Meri Comparative analysis of systems of higher education management in Greece and Italy	77
SZAST Mateusz Values of surveyed adolescents during the covid-19 pandemic. Analysis and report	84
ШУМОВЕЦЬКА С. П. Професійна підготовка і розвиток лідерського потенціалу співробітників прикордонних служб США та європейських країн	94

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ НА ЗАСАДАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

- НАУРАРЕТЯН Lusine**
Art-technologies as innovative approaches in the learning process 102
- ГЕРАСИМЕНКО Л. С., МУРАВСЬКА С. М., ПІДЛУБНА О. М.**
Шляхи мотивації до навчання іноземних мов
майбутніх авіаційних фахівців в умовах дистанційної освіти 107
- ЛЕЩЕНКО Г. А.**
Підготовка науково-педагогічних працівників
до роботи в умовах дистанційного навчання 114
- РУБЦОВА С. В.**
Експериментальна перевірка методики формування
англомовної лексичної компетентності в майбутніх інженерів
у професійно орієнтованому активному читанні 121
- CHALA Natalya, KOVALOVA Inna**
Presentations, portfolio and blog-folio as a variety
of innovative educational technologies among methods of studying
a foreign language in higher educational establishments 129
- ШВАРДАК М. В.**
Кейс-технології в системі підготовки майбутніх керівників закладів освіти
до застосування технологій педагогічного менеджменту 135
- ЮНИК І. Д.**
Перспективні напрями вдосконалення
наукового іміджу викладача закладу вищої освіти 141

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ МОВНИХ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ

- ДЕПЧИНСЬКА І. А.**
Застосування прогресивних ідей минулого
в сучасній освітній практиці вивчення іноземних мов 149
- ZELENSKA Liliia, TYMCHENKO Svitlana**
Dialogic interaction in the formation of future aviation
specialists' foreign language communicative competence 155
- ЗЕЛЕНСЬКА О. М., МАРЧЕНКО О. Г.,
ОНИПЧЕНКО П. М., КОНДРА О. В.**
Англомовна підготовки майбутніх вертольотчиків до ведення радіообміну 160

РАДУЛ С. Г.
Особливості забезпечення англомовної підготовки
(майбутніх) авіаційних фахівців до професійної самореалізації
з використанням технологій дистанційного навчання 169

САВИЦЬКА А. П.
Дидактичні аспекти навчання майбутніх операторів БПЛА
англійської мови за професійним спрямуванням 177

ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ЯК УМОВА ПРОФЕСІЙНОЇ НАДІЙНОСТІ

AVETISYAN Arman
Crossfit and circuit training method. Comperative analysis 184

БАГДАСАРЯН А. Р.
Современная структура специальных предметов
образовательной программы «Спортивная журналистика» 191

CONTENTS

PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL ASPECTS OF THE ORGANIZATION OF EDUCATIONAL PROCESS IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS

- BONDAR Olga, ZADOROZHNA Oksana, YAKUNINA Irina**
Method of applied direction of mathematics
in the aviation institution of higher education 13
- BONDAR Olga, SEMENYUTA Marina**
Methods of application of
Wilcoxon and Mann-Whitney criteria in pedagogical experiment 20
- KOVAL Myroslav, RUDENKO Larysa**
Future manager's professional communicative interaction training 27
- KOZLOVSKA Iryna, STECHKEVYCH Oleh, YAKYMOVYCH Tetyana**
Professional direction as a system and forming factor of training of future specialists 34
- KOLOTUKHA Oleksandr, OLEKSYN Mykola**
Extracurricular activities as a significant factor
in professional training of active tourism specialists
(evidence from "Wings of Travel" tourist club in flight academy of NAU) 41
- KRAMARENKO Viktoria**
The essence and structure of the concept
"information competence of future navigation and ship handling specialists" 47
- RIABOVOL Liliia**
Student-centered learning: concepts, requirements, ways of implementation 55
- SURKOV Kostiantyn, SURKOVA Kateryna, LOMAKINA Maryna**
Problems of flight dispatchers' professional adaptation 64
- TSIUPRYK Andrii**
Interactive learning in the context of students independent activities
at higher educational institutions 70

INTERNATIONAL EXPERIENCE OF PROFESSIONAL TRAINING

- AVETISYAN Meri**
Comparative analysis of systems of higher education management in Greece and Italy 77
- SZAST Mateusz**
Values of surveyed adolescents during the covid-19 pandemic. Analysis and report 84

SHUMOVETSKA Svitlana

Vocational training and development of leadership potential
of the US and European countries border guards 94

***INNOVATIVE APPROACHES TO PROFESSIONAL EDUCATION IN
ACCORDANCE WITH THE CONCEPT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT***

HAYRAPETYAN Lusine

Art-technologies as innovative approaches in the learning process 102

HERASYMENKO Liudmyla, MURAVSKA Svitlana, PIDLUBNA Olha

Ways of motivation to learn foreign languages
of future aviation specialists in remote learning conditions 107

LESHCHENKO Hennadii

Preparation of scientific and pedagogical workers for work
in the conditions of distance learning 114

RUBTSOVA Svitlana

Experimental testing of the methodology of English language lexical competence
formation of future civil engineers in professionally-oriented reading 121

CHALA Natalya, KOVALOVA Inna

Presentations, portfolio and blog-portfolio as a variety
of innovative educational technologies among methods of studying
a foreign language in higher educational establishments 129

SHVARDAK Marianna

Case technologies in the system of training future leaders of educational institutions
for the application of pedagogical management technologies 135

YUNYK Ivan

Prospective directions of improvement of university professor's scientific image 141

***SPECIFICS OF TEACHING PROFESSIONALLY
ORIENTATED LINGUISTIC DISCIPLINES***

DEPCHYNSKA Ivetta

Application of progressive ideas of the past in modern
educational practice of studying foreign languages 149

ZELENSKA Liliia, TYMCHENKO Svitlana

Dialogic interaction in the formation of future aviation
specialists' foreign language communicative competence 155

**ZELENSKA Olena, MARCHENKO Olga,
ONYPCHENKO Pavlo, KONDRA Olena**

English training of future helicopter pilots to radio exchange 160

RADUL Serhii
Features of providing english – language training of future aviation specialists
for professional self-realization with the use of distance learning technologies 169

SAVYTSKA Alla
Didactic aspects of training of future unmanned aerial systems (UAS)
operators in ‘english for special purposes’ 177

***PHYSICAL TRAINING AS A CONDITION
OF PROFESSIONAL RELIABILITY***

AVETISYAN Arman
Crossfit and circuit training method. Comperative analysis 184

BAGDASARYAN Arevat
Modern structure of special subjects of the educational program "Sports journalism" 191